

วิกฤตผู้อพยพในเซวตาเพิ่มแรงกดดันต่อสเปน และสร้างความตึงเครียดในเขตเชงเก้น

เครดิตภาพ: Gael Camba & AFP

รายงานข่าวล่าสุดในช่วงกลางเดือนสิงหาคม 2569 เมืองเซวต่ายังคงอยู่ระหว่างการรับมือกับผลกระทบจากวิกฤตผู้อพยพครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 30-31 กรกฎาคม 2569 หลังมีประชาชนหลายหมื่นคน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากโมร็อกโก พยายามเดินทางเข้าสู่ดินแดนสเปนผ่านด่านตารากซาล แนวชายแดน และทางทะเล โดยตลอดช่วงวิกฤตมีผู้เดินทางข้ามเข้าสู่เซวตามากกว่า 70,000 คน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรของเมืองที่มีเพียงประมาณ 83,500 คน ทำให้จำนวนผู้คนที่อยู่ในเมืองเพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าจากภาวะปกติ ในช่วงที่สถานการณ์รุนแรงที่สุด

แม้ว่าการหลั่งไหลข้ามพรมแดนในระดับสูงจะลดลงแล้ว แต่สถานการณ์ยังไม่กลับเข้าสู่ภาวะปกติอย่างสมบูรณ์ รัฐบาลสเปนและทางการเมืองเซวตาได้ตกลงจัดตั้งพื้นที่รองรับด้านมนุษยธรรมชั่วคราวจำนวน 4 แห่ง โดยในระยะแรกสามารถรองรับได้ประมาณ 1,500 คน และอาจขยายเพิ่มเติมตามความจำเป็น ขณะที่ยังมีผู้อพยพบางส่วนพักอาศัยตามชายหาดและพื้นที่สาธารณะ รวมถึงยังมีความท้าทายด้านการจัดหาที่พักและการดูแลผู้เยาว์ ทำให้รัฐบาลกลางและหน่วยงานท้องถิ่นต้องเร่งหาแนวทางรองรับและกระจายความรับผิดชอบไปยังพื้นที่อื่นของสเปน

เซวตาเป็นดินแดนของสเปนที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของทวีปแอฟริกาและมีพรมแดนติดกับโมร็อกโก ทำให้วิกฤตครั้งนี้ไม่ได้จำกัดผลกระทบอยู่เพียงในพื้นที่เท่านั้น แต่ขยายตัวอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นประเด็นระดับประเทศและระดับยุโรป โดยสร้างแรงกดดันต่อบริการสาธารณะและระบบรองรับผู้อพยพ ส่งผลให้ร้านค้าและสถานประกอบการบางแห่งต้องปิดให้บริการชั่วคราว กิจกรรมทางเศรษฐกิจและงานเทศกาลต่าง ๆ ถูกระงับ รวมถึงนำไปสู่การถกเถียงทางการเมืองในสเปนและการนำมาตรการตรวจสอบพรมแดนบางส่วนกลับมาใช้ระหว่างประเทศสมาชิกใน เขตเชงเก้น (Schengen Area)

เขตเซงกันเป็นพื้นที่ที่ประกอบด้วยหลายประเทศในยุโรป ซึ่งโดยทั่วไปอนุญาตให้ประชาชนเดินทางข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสมาชิกได้โดยไม่ต้องผ่านการตรวจคนเข้าเมืองตามแนวชายแดนภายใน อย่างไรก็ตาม เขตเซงกันมีพรมแดนติดกับโมร็อกโก ซึ่งถือเป็นพรมแดนภายนอกของเขตเซงกัน จึงยังคงต้องมีมาตรการควบคุมและตรวจสอบการเดินทางเข้า-ออกเป็นกรณีเฉพาะ

การรับมือของสเปนและความเปลี่ยนแปลงภายหลังวิกฤต

การหลังไหลเข้ามาของประชาชนจำนวนมากจากโมร็อกโกทำให้รัฐบาลสเปนต้องเร่งรับมือกับสถานการณ์ โดยเมืองเซวตาได้เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่จาก ตำรวจแห่งชาติ ตำรวจพิทักษ์พลเรือน (Guardia Civil) และกองทัพอากาศ เพื่อเสริมการควบคุมชายแดน โดยเฉพาะบริเวณตารามาล ซึ่งเป็นหนึ่งในจุดผ่านแดนสำคัญ นายกรัฐมนตรีเปโดร ซานเชส เดินทางลงพื้นที่ด้วยตนเองเพื่อติดตามสถานการณ์ และประกาศมาตรการเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมชายแดน รวมถึงการติดตั้งแนวทุ่นกั้นในบางพื้นที่ทางทะเล

ขณะเดียวกัน สเปนได้เพิ่มการประสานงานกับโมร็อกโกเพื่อป้องกันการเดินทางข้ามพรมแดนเพิ่มเติม และอำนวยความสะดวกในการเดินทางกลับของผู้ที่เข้ามาในเซวตาแล้ว ความร่วมมือดังกล่าวช่วยลดแรงกดดันต่อเมืองได้อย่างชัดเจนภายในเวลาเพียงไม่กี่วัน อย่างไรก็ตาม เซวตายังคงต้องเผชิญกับปัญหาด้านการรองรับผู้เดินทางเข้าเมือง ความปลอดภัย และการดูแลผู้เยาว์ที่ยังคงอยู่ในดินแดนสเปน

วิกฤตดังกล่าวได้ก่อให้เกิด ความสูญเสียต่อชีวิตอย่างรุนแรง ในช่วงแรกของเหตุการณ์ มีการพบผู้เสียชีวิตฝั่งสเปนจำนวน 57 ราย ส่วนใหญ่เสียชีวิตจากการจมน้ำหรือถูกเป็ดทับระหว่างพยายามข้ามเข้าสู่เซวตา และเมื่อปฏิบัติการค้นหาดำเนินต่อไป จำนวนผู้เสียชีวิตก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย ณ วันที่ 9 สิงหาคม 2569 มีรายงานผู้เสียชีวิตจากวิกฤตครั้งนี้แล้วอย่างน้อย 142 ราย

การหลังไหลเข้ามาของผู้อพยพจำนวนมากทำให้ระบบรองรับของเมืองเซวตา เกินขีดความสามารถอย่างรวดเร็ว โดยศูนย์พักพิงชั่วคราวสำหรับผู้อพยพ (Centro de Estancia Temporal de Inmigrantes: CETI) ซึ่งรองรับได้ประมาณ 512 คน ต้องดูแลผู้เข้าพักมากกว่า 1,000 คน ขณะเดียวกัน หน่วยงานและสถานที่สำหรับดูแลผู้เยาว์ก็เผชิญภาวะล้นเกินอย่างหนักเช่นกัน

สถานการณ์ดังกล่าวได้จุดประเด็นถกเถียงขึ้นอีกครั้งว่า เมืองชายแดนขนาดเล็กอย่างเซวตา ซึ่งมีประชากรเพียงประมาณ 83,500 คน จะสามารถรับมือกับเหตุฉุกเฉินในระดับนี้ได้มากน้อยเพียงใดด้วยตนเอง และหน่วยงานใดควรเข้าร่วมรับผิดชอบ ทั้งรัฐบาลกลางของสเปน แคว้นปกครองตนเองอื่น ๆ รวมถึงสหภาพยุโรป

ผลกระทบต่อประชาชนและเศรษฐกิจของเมืองเซวตา

วิกฤตครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของเมืองเซวตาอย่างทันที ท่ามกลางความไม่มั่นคงและความกังวลด้านความปลอดภัย ร้านค้าและสถานประกอบการหลายแห่งตัดสินใจปิดให้บริการชั่วคราว ขณะที่สมาพันธ์ผู้ประกอบการแห่งเซวตาได้แนะนำให้ธุรกิจบางประเภทชะลอการเปิดให้บริการ จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติและทางการสามารถรับรองความปลอดภัยได้

นอกจากนี้ งานเทศกาลประจำเมืองเซวตา (Fiestas Patronales de Ceuta) ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 1-8 สิงหาคม ก็ถูกยกเลิก ซึ่งตามธรรมเนียม หรือวิถีปฏิบัติท้องถิ่น ถือว่าเป็นเรื่องร้ายแรง งานดังกล่าวถือเป็นหนึ่งในเทศกาลสำคัญประจำปีของเมือง จัดขึ้นตามประเพณีในช่วงต้นเดือนสิงหาคมเพื่อเฉลิมฉลองแด่ พระแม่แห่งแอฟริกา (Virgen de África) ซึ่งเป็นองค์อุปถัมภ์ของเมืองเซวตา ภายในงานมีกิจกรรมด้านวัฒนธรรม ความบันเทิง การออกร้าน และกิจกรรมพักผ่อนที่ดึงดูดทั้งประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว การยกเลิกงานจึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศทางสังคมของเมืองเท่านั้น แต่ยังกระทบต่อร้านค้า ร้านอาหาร โรงแรม ผู้ประกอบการออกร้าน และธุรกิจที่พึ่งพาการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายภายในเมืองอีกด้วย

เครดิตภาพ: Iván Zambrano Europa Press

หอการค้าเมืองเซวตา ได้เรียกร้องให้รัฐบาลจัดทำมาตรการชดเชยเร่งด่วนแก่ผู้ประกอบการอาชีพอิสระและภาคธุรกิจที่ได้รับความเสียหายจากวิกฤต รวมถึงดำเนินมาตรการเพื่อฟื้นฟูภาพลักษณ์ของเมืองต่อภายนอก ขณะที่รัฐบาลสเปนประกาศว่าจะพิจารณาแนวทางให้ความช่วยเหลือแก่ร้านค้าและธุรกิจขนาดเล็กที่ได้รับผลกระทบ

ขณะเดียวกัน ความไม่พอใจและความกังวลของประชาชนในพื้นที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2569 ตัวแทนชุมชนศาสนาคริสต์ อิสลาม ยิว และฮินดู ร่วมกับสมาคมประชาชนในพื้นที่ ได้จัดการชุมนุมภายใต้คำขวัญ “พอกันที่เซวตาจะไม่ยอมแพ้” (Basta ya. Ceuta no se rinde) เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลสเปนและหน่วยงานของสหภาพยุโรปเร่งดำเนินการแก้ไขสถานการณ์อย่างเป็นรูปธรรม

การชุมนุมดังกล่าวสะท้อนถึงความกังวลของประชาชนทั้งในด้านความปลอดภัยและขีดความสามารถของเมืองเซวตาในการรับมือกับวิกฤตครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม ผู้จัดงานยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติระหว่างชุมชนศาสนาและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งถือเป็นลักษณะสำคัญของสังคมเมืองเซวตา

เครดิตภาพ: AFP

วิกฤตขยายตัวสู่ระดับยุโรปและกระทบต่อการดำเนินงานของเขตเซกัน

วิกฤตครั้งนี้ไม่ได้ส่งผลกระทบเฉพาะต่อเซวตาเท่านั้น เนื่องจากเมืองตั้งอยู่บริเวณพรมแดนภายนอกของสหภาพยุโรปที่ติดกับทวีปแอฟริกา จึงทำให้หลายประเทศในยุโรปได้รับผลกระทบและจับตาสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

การหลั่งไหลเข้ามาของผู้อพยพจำนวนมากสร้างความกังวลให้แก่อุณหภูมิหลายประเทศในยุโรป เนื่องจากเกรงว่าผู้อพยพบางส่วนอาจเดินทางต่อไปยังประเทศสมาชิกอื่น ๆ อิตาลีจึงตัดสินใจนำมาตรการตรวจสอบผู้เดินทางจากสเปนบางส่วนกลับมาใช้เป็นการชั่วคราว ขณะที่ฝรั่งเศสได้เพิ่มการเฝ้าระวังบริเวณพรมแดนติดกับสเปน โดยเสริมกำลังเจ้าหน้าที่เคลื่อนที่และใช้โดรนในการตรวจตรา

ผู้ประกอบการควรติดตามอย่างใกล้ชิดว่า ด้านศุลกากรจะสามารถเปิดดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ สินค้าประเภทใดได้รับอนุญาตให้ผ่านแดน ขั้นตอนการนำเข้าและส่งออกมีข้อกำหนดอย่างไร รวมถึงมีความเป็นไปได้ที่จะมีการระงับหรือปรับเปลี่ยนเงื่อนไขการขนส่งสินค้าอีกหรือไม่ ทั้งนี้ CECE ได้เรียกร้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างความชัดเจน ความแน่นอน และความมั่นคงด้านกฎระเบียบ เพื่อให้ภาคธุรกิจสามารถใช้เส้นทางการค้านี้ได้ตามปกติ พร้อมเสนอให้จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนการส่งออกสินค้าผ่านด่านศุลกากรไปยังโมร็อกโก

นอกจากนี้ ประเทศต่าง ๆ เช่น เยอรมนี ออสเตรีย เดนมาร์ก ฟินแลนด์ สวีเดน โปแลนด์ และสาธารณรัฐเช็ก ต่างเรียกร้องให้มีการควบคุมพรมแดนภายนอกของสหภาพยุโรปอย่างเข้มงวดมากขึ้น หรือแสดงความกังวลว่าวิกฤตครั้งนี้อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของ เขตเชงเก้น

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมาธิการยุโรปชี้แจงว่า ผู้ที่เดินทางเข้าสู่เขตอาไม่สามารถเดินทางต่อเข้าสู่แผ่นดินใหญ่ของสเปนหรือประเทศสมาชิกอื่น ๆ ได้โดยอัตโนมัติ เนื่องจากเขตอามีข้อกำหนดด้านการเดินทางเข้า-ออกเป็นกรณีเฉพาะ ขณะเดียวกัน สหภาพยุโรปยังเสนอความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติการแก่สเปน รวมถึงความเป็นไปได้ในการเพิ่มบทบาทของ Frontex หรือสำนักงานพิทักษ์ชายแดนและชายฝั่งยุโรป

เหตุอุกเหินที่เริ่มต้นขึ้นบริเวณพรมแดนระหว่างสเปนกับโมร็อกโก จึงขยายตัวกลายเป็นประเด็นที่สร้างความตึงเครียดระหว่างประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป และทำให้เกิดการถกเถียงขึ้นอีกครั้งว่า การบริหารจัดการและการปกป้องพรมแดนภายนอกของสหภาพยุโรปควรเป็นความรับผิดชอบของประเทศชายแดนเพียงฝ่ายเดียว หรือควรเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของประเทศสมาชิกทั้งหมด

ผลกระทบต่อผู้ประกอบการต่างชาติ

ในส่วนของการค้าระหว่างเมืองเซวตาและโมร็อกโก ทั้งด้านการนำเข้าและส่งออก พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานของด่านศุลกากรพาณิชย์มีอยู่ก่อนเกิดวิกฤตผู้อพยพครั้งล่าสุดแล้ว สถานการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นที่ผู้ประกอบการต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจหรือมีแผนทำธุรกิจด้านการนำเข้า ส่งออก หรือกระจายสินค้าระหว่างเซวตาและโมร็อกโกควรให้ความสำคัญ รวมถึงผู้ประกอบการไทยที่สนใจทำการค้าในพื้นที่ดังกล่าว โดยประเด็นที่ควรติดตามไม่ได้มีเพียงพัฒนาการของวิกฤตผู้อพยพเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเงื่อนไขและรูปแบบการดำเนินงานของด่านศุลกากรด้วย

โดยด่านศุลกากรพาณิชย์ระหว่างเมืองเซวตาและโมร็อกโกดังกล่าวเริ่มเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2568 แต่ในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายนของปีเดียวกัน การดำเนินงานของด่านถูกระงับชั่วคราวเนื่องจากการดำเนินปฏิบัติการข้ามช่องแคบ (Operación Paso del Estrecho: OPE) ซึ่งเป็นช่วงที่มีประชาชนและยานพาหนะจำนวนมากเดินทางข้ามระหว่างยุโรปและโมร็อกโกในช่วงฤดูร้อน ทางกรจึงให้ความสำคัญกับการรองรับการเดินทางของผู้โดยสารเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ปริมาณการค้าผ่านด่านยังคงอยู่ในระดับต่ำ โดยตลอดปี 2568 มีการนำเข้าเพียง 49 ครั้ง และส่งออกเพียง 2 ครั้ง

ดังนั้น ข้อจำกัดด้านการค้าชายแดนระหว่างเซวตาและโมร็อกโกไม่ได้เกิดขึ้นจากวิกฤตผู้อพยพในปัจจุบันเท่านั้น แต่มีมาตั้งแต่ปีแรกที่ด่านศุลกากรเริ่มเปิดใช้งาน โดย สมาพันธ์ผู้ประกอบการแห่งเซวตา (Confederación de Empresarios de Ceuta: CECE) ระบุอย่างต่อเนื่องว่า การดำเนินงานของด่านยังมีข้อจำกัดและไม่สม่ำเสมอ ทั้งในด้านจำนวนธุรกรรมที่น้อย ประเภทสินค้าที่ได้รับอนุญาตให้ผ่านแดน และการขาดความแน่นอนในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถวางแผนการค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวได้ว่า วิกฤตครั้งนี้ ไม่ได้เป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้การค้าผ่านด่านต้องหยุดชะงัก แต่ได้เพิ่มความไม่แน่นอนให้กับความสัมพันธ์ด้านชายแดนและการค้า ซึ่งเดิมก็ยังไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบัน การขนส่งสินค้าเชิงพาณิชย์ผ่านด่านยังคงถูกระงับภายใต้มาตรการ OPE โดยภาคธุรกิจคาดว่าสถานการณ์ดังกล่าวอาจดำเนินต่อไปจนถึงสิ้นสุดมาตรการในวันที่ 15 กันยายน 2569 ขณะที่สำนักงานผู้แทนรัฐบาลสเปนในเซวตาแสดงความตั้งใจให้ด่านศุลกากรกลับมาดำเนินงานได้ตามปกติมากขึ้นตั้งแต่เดือนกันยายนเป็นต้นไป ดังนั้นผู้ประกอบการต่างชาติ รวมถึงผู้ประกอบการไทยที่กำลังพิจารณาใช้เส้นทางดังกล่าว ควรติดตามสถานการณ์ด่านศุลกากรและโลจิสติกส์อย่างใกล้ชิดก่อนวางแผนการนำเข้า ส่งออก หรือกระจายสินค้าในพื้นที่นี้

เครดิตภาพ: Reduan (EFE)

สาเหตุของวิกฤต

ปัจจุบันยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนว่าเหตุใดจึงเกิดการหลั่งไหลเข้าสู่เซวตาในระดับที่รุนแรงเช่นนี้ โดยรัฐบาลสเปนมองว่า เครื่องข่ายลักลอบนำคนเข้าเมือง อาจอาศัยช่องว่างจากสถานการณ์ทางการเมืองและข้อกฎหมายบางประการเพื่อกระตุ้นให้มีการข้ามพรมแดนมากขึ้น

หนึ่งในปัจจัยที่ถูกกล่าวถึงคือคำวินิจฉัยล่าสุดของศาลสูงสุดสเปนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เรียกว่า “การผลักดันกลับทันทีบริเวณชายแดน” (rechazo en frontera หรือที่มักเรียกว่า devoluciones en caliente) ซึ่งเป็นมาตรการพิเศษที่ใช้ในเมืองเซวตาและเมลียา โดยกฎหมายเดิมกำหนดว่า หากเจ้าหน้าที่ตรวจพบผู้ที่กำลังพยายามลักลอบข้ามสิ่งกีดขวางบริเวณชายแดน เช่น รั้วกัน เจ้าหน้าที่สามารถสกัดและปฏิเสธการเข้าเมืองได้ทันที เพื่อป้องกันการเข้าสู่ดินแดนสเปนอย่างผิดกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2569 ศาลสูงสุดสเปนมีคำวินิจฉัยว่า มาตรการดังกล่าวไม่สามารถนำมาใช้กับผู้ที่ถูกสกัดขณะว่ายน้ำหรือเดินทางเข้ามาทางทะเลได้ เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่ได้พยายามข้าม “สิ่งกีดขวางบริเวณชายแดน” ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงไม่สามารถผลักดันกลับได้ทันทีในลักษณะเดียวกับกรณีที่ยกมาข้ามรั้วชายแดน แต่จะต้องนำบุคคลดังกล่าวเข้าสู่ กระบวนการส่งกลับตามกฎหมายคนเข้าเมือง (devolución) แทน

ซึ่งหมายความว่ายังสามารถถูกส่งกลับออกจากสเปนได้ แต่ต้องผ่านขั้นตอนและหลักประกันทางกฎหมายที่กำหนดก่อน ไม่สามารถนำตัวส่งกลับทันทีโดยไม่มีการดำเนินการกระบวนการตามกฎหมาย ทั้งนี้ คำวินิจฉัยดังกล่าวไม่ได้หมายความว่าผู้ที่เดินทางเข้ามาทางทะเลจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในสเปนโดยอัตโนมัติ

ความแตกต่างของแนวทางดังกล่าวจึงอยู่ที่ ความรวดเร็วและขั้นตอนในการส่งกลับ กล่าวคือ กรณีที่เข้าข่ายมาตรการผลักดันกลับบริเวณชายแดน เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการสกัดและส่งกลับได้ทันที ขณะที่ผู้ที่ถูกสกัดทางทะเลจะต้องเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายก่อนจึงจะสามารถดำเนินการส่งกลับได้ ผู้เชี่ยวชาญบางส่วนจึงเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงแนวทางดังกล่าวอาจทำให้เครือข่ายลักลอบนำคนเข้าเมืองปรับวิธีดำเนินการ โดยหันมาใช้เส้นทางทะเลมากขึ้น เนื่องจากไม่สามารถถูกผลักดันกลับทันทีด้วยกระบวนการเดียวกับผู้ที่พยายามข้ามแนวกั้นทางบก

ขณะเดียวกัน รัฐบาลและพรรคการเมืองบางส่วนในยุโรปเชื่อมโยงวิกฤตครั้งนี้กับนโยบายด้านการย้ายถิ่นฐานของสเปน โดยเฉพาะ มาตรการพิเศษเพื่อปรับสถานะการพำนักของชาวต่างชาติให้ถูกต้องตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม รัฐบาลสเปนปฏิเสธข้อเชื่อมโยงดังกล่าว พร้อมชี้แจงว่าผู้ที่เพิ่งเดินทางเข้าสู่เขตอาณัติไม่สามารถเข้าร่วมกระบวนการนี้ได้โดยอัตโนมัติ เนื่องจากต้องมีคุณสมบัติด้านระยะเวลาการพำนักในสเปนตามที่กฎหมายกำหนด ขณะที่คณะกรรมการยุโรปยังคงระมัดระวังในการระบุสาเหตุ และเห็นว่าไม่ควรสรุปว่าวิกฤตครั้งนี้เกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงอย่างเดียว

อีกปัจจัยสำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างสเปนและโมร็อกโก โดยวิกฤตผู้อพยพในปี 2564 เกิดขึ้นในช่วงที่ความสัมพันธ์ทางการทูตของทั้งสองประเทศอยู่ในภาวะตึงเครียด อย่างไรก็ตาม สำหรับเหตุการณ์ครั้งนี้ รัฐบาลสเปนย้ำว่าสถานการณ์แตกต่างจากเดิม เนื่องจากยังคงมีการติดต่อและประสานงานกับทางการโมร็อกโกอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงวิกฤต

ที่มา : La Vanguardia / Save the Children España / El País / El Confidencial / Europa Press / El Pueblo de Ceuta y Agencia EFE / Invertia / Türkiye Today / Expansión / BOE / Iberley

ข้อคิดเห็นของ สศต.

สศต. ประเมินว่า ผลกระทบโดยตรงจากวิกฤตครั้งนี้ต่อผู้ประกอบการไทยที่ดำเนินธุรกิจผ่านสเปนแผ่นดินใหญ่หรือใช้ท่าเรือและศูนย์โลจิสติกส์หลักของสเปน ยังอยู่ในระดับจำกัด อย่างไรก็ตาม ควรติดตามพัฒนาการของสถานการณ์ต่อไป โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างสเปนกับโมร็อกโก การกลับมาดำเนินงานของด่านศุลกากรในพื้นที่ รวมถึงมาตรการควบคุมชายแดนภายในยุโรป เนื่องจากหากสถานการณ์ยืดเยื้อหรือขยายตัว อาจส่งผลกระทบต่อการเดินทางเพื่อธุรกิจ การท่องเที่ยว และความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการในตลาดยุโรปได้สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมาดริด

สำหรับผู้ประกอบการไทย ที่มีการนำเข้า ส่งออก หรือกระจายสินค้าผ่านสเปน โมร็อกโก หรือภูมิภาคแอฟริกาเหนือ สดต. แนะนำให้ติดตามสถานการณ์ด้านชายแดนและศุลกากรอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการเปิด-ปิดด่านเงื่อนไขการขนส่งสินค้า และมาตรการที่อาจเปลี่ยนแปลงในระยะสั้น รวมถึงควรมีความยืดหยุ่นในการเลือกเส้นทางขนส่งและเตรียมแผนสำรองด้านโลจิสติกส์ไว้ในกรณีที่สถานการณ์ยืดเยื้อ ทั้งนี้ สำหรับการค้าผ่านสเปนแผ่นดินใหญ่และท่าเรือหลักของประเทศ ยังไม่พบข้อบ่งชี้ว่าระบบการขนส่งสินค้าโดยรวมได้รับผลกระทบรุนแรงจากวิกฤตครั้งนี้

ในส่วนของการค้า สดต. เห็นว่า สิ่งที่ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญคือ ความไม่แน่นอนของการขนส่งและการดำเนินพิธีการศุลกากรมากกว่าการหยุดชะงักของการค้าระหว่างสเปนและโมร็อกโกทั้งหมด โดยเฉพาะเส้นทางการค้าผ่านเซวตาและเมลียา ซึ่งมีข้อจำกัดด้านการดำเนินงานอยู่ก่อนเกิดวิกฤตแล้ว หากสถานการณ์ชายแดนยังคงไม่แน่นอน อาจกระทบต่อระยะเวลาการขนส่ง ต้นทุนโลจิสติกส์ การส่งมอบสินค้า และการวางแผนธุรกิจของผู้นำเข้าและผู้ส่งออก

ทั้งนี้ ควรมีการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดในมิติด้านเศรษฐกิจและการค้า เนื่องจากผลกระทบไม่ได้จำกัดอยู่เพียงด้านสังคมและความมั่นคง แต่ได้ส่งผลโดยตรงต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของพื้นที่แล้ว และหากสถานการณ์ยืดเยื้อจนถึงสิ้นเดือนสิงหาคม ความเสียหายอาจถึง 17.3% ของ GDP เฉลี่ยต่อเดือนของเซวตา และราว 1.4% ของ GDP ต่อปีของเมือง สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยเฉพาะภาคการค้า การท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจบริการ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในระดับประเทศ ผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจสเปนโดยรวมยังมีสัดส่วนจำกัดเมื่อเทียบกับขนาดเศรษฐกิจของประเทศ โดยรัฐบาลสเปนยังคงคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวประมาณ 2.6% ในปี 2569 ดังนั้น ประเด็นที่ควรจับตามองมากกว่าผลกระทบต่อ GDP ของประเทศในระยะสั้น คือความเสี่ยงที่สถานการณ์อาจยืดเยื้อและส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น การท่องเที่ยว การค้าชายแดน ตลอดจนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสเปนกับโมร็อกโก

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมาดริด

สิงหาคม 2569